

Nº 12/1941.

L a n d s k a p s n ä m n d e n s fram-
ställning till Ålands landsting med förslag
till landskapslag angående tillämpning av
undantagsstadganden vid kommunalbeskattningen
i landskapet Åland under år 1942.

Den 16 februari 1940 avlät Regeringen till Riksdagen en proposition
angående lag om undantagsstadganden i skattelagarna, som föranledas av
krigstillståndet. Efter det propositionen undergått lagenlig behandling
i Riksdagen, antogs av densamma och promulgerades lagen den 16 mars
1940 om vissa av krigstillståndet föranledda undantagsstadganden i skat-
telagarna. Enligt sagda lag skulle vid den inkomst- och förmögens-
beskattning ävensom den kommunala beskattning, som förrättades år 1940,
med avvikelse från gällande skattelagstiftning de stadganden iaktta-
gas, som av lagen närmare framgå. I enlighet med Riksdagens beslut,
promulgerat i lagen av den 15 november 1940, skulle nästnämnda lag
fortfarande äga tillämpning vid den inkomst- och förmögensbeskatt-
ning ävensom den kommunala beskattning, som förrättades år 1941. Och
sedan 1 § i lagen den 16 mars 1940 blivit ändrad genom lagen den 7
mars 1941 angående ändring av lagen om fortsatt giltighet av lagen om
vissa av krigstillståndet föranledda undantagsstadganden i skattela-
garna, antog Riksdagen den 19 september 1941 en ny lag om fortsatt gil-
tighet av lagen den 16 mars 1940, vilken lag fortfarande skall till-
lämpas vid de omförmälda beskattningar, som skola förrättas år 1942.

Denna lag kommer snarligen att promulgeras.

Uti Regeringens förberörda proposition främhålles, bland annat, att "åt anhöriga till vissa i tjänst inkallade värnpliktiga ävensom i krigstjänst deltagande skyddskårister och frivilliga erlägges understöd ur allmänna medel. Likaså utgå enahanda understöd ur i donationsväg influtna medel åt såväl i krigstjänst varandes anhöriga som familjer, vilka vid evakuering flyttat till andra orter. Understödstagare har kunnat hava skattbar inkomst under år 1939; då förnämnda understöd också delvis utgivits. Frågan därom, huruvida ett dylikt av undantagsförhållanden påkallat understöd är beskattningsbar inkomst eller ej, borde för ernående av enhetlighet i beskattningen ordnas genom lag. Då det under närvarande tid är tillbörligt och ändamålsenligt, att sådant understöd ej anses såsom beskattningsbar inkomst, förelägger Regeringen ett därmed överensstämmande förslag till stadgande Riksdagen till antagande. På samma grunder föreslås, att såsom beskattningsbar inkomst icke heller måtte anses den dagspenning, som av allmänna medel utgår åt värnpliktig eller frivillig i krigstjänst".

Enligt gällande kommunallagar i riket får från inkomst, om den efter tillåtna avdrag ej överstiger 15.000 mark, avdragas högst 5.000 mark, därest den skattskyldigas skattebetalningsförmåga genom underhåll av nära anförvanter eller till följd av egen eller närstående persons sjukdom, olycksfall eller annan dylik orsak väsentligen nedsatts. Då under rådande undantagsförhållanden kunna inträffa fall, där lättnad i här

avsedd beskattning ej heller billigtvis kan förvägras sådan skattskyldig, vars inkomst överstigit nuvarande övre gräns, och då ifrågasättande utgifters verkan med avseende å den skattskyldigas skattebetalningsförmåga kan vara mycket olika, ansåg Regeringen, att avdrags medgivande borde få bero på prövning i varje särskilt fall med inskränkning endast i så måtto, att det högsta belopp, vartill avdrag må uppgå, skall vara stadgat.

Likaså ingå i rikets kommunallagar bestämmelse därom att från avlidens persons inkomst får efter prövning avdragas högst 30.000 mark, om behållningen i boet icke överstiger sagda belopp och den avlidna efterlämnat änka, oförsörjda barn eller andra arvingar, som varit beroende av honom för sin försörjning. Emedan under nuvarande förhållanden fall, på vilka nämnda lagrum borde äga tillämpning, kunna till sin art gestalta sig så, att även större lättnads medgivande vore billigt och rättvist, syntes det Regeringen ändamålsenligt, att nämnda skattelättnads medgivande jämväl vid kommunalbeskattningen skulle utan fastställande av någon övre gräns för inkomst få bero på beskattningsmyndigheternas prövning. Alla de synpunkter Regeringen framlagt för sitt lagförslag, blevo även av Riksdagen godkända och igenfinnas i lagen av den 16 mars 1940, vars 1 § dock senare undergick förändring genom ovannämnda lag av den 7 mars 1941.

I § 121 i kommunallagen för landskommunerna i landskapet Åland, utfärdad den 21 augusti 1930 och i § 87 av landskapslagen den 15 decem-

ber 1931 om kommunalförvaltning i Mariehamn ingå enahanda stadganden som i rikets kommunallagar uti de fall, för vilka här ovan ur regeringens proposition redogjorts, utom att för Mariehamn genom landskapslagen den 31 december 1940, om ändring av senarenämnda landskapslag, avdrages högst 10.000 mark, om inkomsten efter avdrag icke överstiger 20.000 mark. Allmänt torde vara känt att inom landskapet jämväl äro bosatta i krigstjänst inkallade värnpliktiga och deras familjer, vilka erhålla understöd ur allmänna medel, samt de värnpliktiga dessutom även dagspenning. Under den tid ifrågavarande lagar varit gällande i riket, hava dessa värnpliktiga underkastats kommunaltaxering i enlighet med grundsatserna i landskapets kommunallagar. Det måste dock erkännas, att ett flertal kommuner även vidsynt befriat nämnda personer vid taxeringen, men i åtminstone par kommuner har sådant icke skett, utan hava kommunallagens stadganden strikte efterföljts. Och vid flera anförda besvär rörande sistnämnda taxeringar hava besvären på formella grunder förkastats.

Enär de förhållanden, med beaktande av vilka rikets ifrågavarande lagar äro givna, alltjämt äro rådande i riket och jämväl inom landskapet, samt enkel rättvisa fordrar, att ovannämnda krigstjänstskyldiga och deras familjer på Åland beredas enahanda lättnader i beskattning i hänseende som i det övriga riket, vilken lättnad dock, med hänsikt till självstyrelselagens bestämmelser, kan dem av landskapet tillerkännas endast vid kommunalbeskattningen, har det synts landskapsnäm-

den nödvändigt att för ernående av de ändamål, för vilka rikets oftanämnda lagar äro stiftade, uppgöra förslag till en temporär landskapslag för den kommunalbeskattning, som skall förrättas år 1942 för skattbar inkomst under år 1941. Skulle mot förmodan de nuvarande undantagsförhållandena påkalla förlängning av giltighetstiden för en dylik landskapslag, skall landskapsnämnden självfallet utan dröjsmål inkomma till Landstinget med därav föranledd framställning.

Av förenämnda orsaker förelägges Landstinget till antagande följande förslag till landskapslag:

" L a n d s k a p s l a g

angående tillämpning av undantagsstadganden vid kommunalbeskattningen i landskapet Åland under år 1942.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

Vid den kommunalbeskattning, som förrättas år 1942, skola, med avvikelse från gällande bestämmelser i landskapslagen den 21 augusti 1930 om kommunallag för landskommunerna i landskapet Åland och landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamn, utfärdad den 15 december 1931, följande stadganden iakttagas:

1 §.

Såsom kommunal beskattningsbar inkomst må ej anses sådant i pensioner eller annan förmån under namn av månadslön, underhållsbidrag eller annat dylikt erhållet understöd, som tilldelats anhöriga till värnpliktig eller i krigstjänst deltagande skyddskårist eller frivil-

